

Joutsenmerkin kriteerit Ajoneuvonpesulat

Versio 2.1 • 14. kesäkuuta 2007 — 30. kesäkuuta 2013

Pohjoismainen
ympäristömerkki

Pohjoismaiden ministerineuvosto perusti v. 1989 vapaaehtoisen ja positiivisen pohjoismaisen ympäristömerkin – Joutsenmerkin. Toimintaa valvoo jokaisessa pohjoismaassa kyseisen maan hallitus.

Lisätietoja kotisivuiltamme.

Suomi:

SFS- Ympäristömerkintä
PL 130
FI-00101 HELSINKI
Tel: 09 1499 331
Fax: 09 1499 3320
www.ymparistomerkki.fi
joutsen@sfs.fi

Tanska:

Miljømærkning Danmark
Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Tel: +45 72 300 450
Fax: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Norja:

Miljømerking
Tordenskiolds gate 6 B
NO-0160 OSLO
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 24 14 46 01
www.ecolabel.no
info@ecolabel.no

Islanti:

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVIK
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
www.svanurinn.is
audurj@ust.is

Ruotsi:

SIS Miljömärkning AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
www.ecolabel.se
svanen@ecolabel.se

Tätä asiakirjaa saa kopioida vain kokonaisuudessaan tekemättä siihen muutoksia. Asiakirjan tekstiä saa lainata vain, jos sen laatija Pohjoismaiden ympäristömerkintä mainitaan.

Käännös norjankielisestä asiakirjasta: ”Svanemerking av Bilvaskehaller”.
Ristiriitatapauksissa pätee alkuperäinen teksti.

Ajoneuvonpesuloiden pohjoismainen ympäristömerkintä

074/Versio 2.1, 11. marraskuuta 2009

Joutsenmerkitty ajoneuvopesula	1
Miksi valita Joutsenmerkki?	1
Mitä voidaan Joutsenmerkitä?	2
Merkin hakeminen	2
Mitä Joutsenmerkkiin vaaditaan?	3
1 Ajoneuvonpesulan toiminta	4
2 Kemikaalit	10
3 Pisteyhteenveto	11
4 Ympäristöjärjestelmä ja viranomaisvaatimukset	12
Markkinointi	15
Ympäristömerkin muoto	15
Valvonta	15
Luvan voimassaoloaika	16
Tulevat vaatimukset	16

Liitteet

1	Lietetyhjennysautoja koskeva selvitys (O5)
2	Kemikaalien yleiskatsaus (O11)
3a	Kemikaaleja koskevat vaatimukset (O12)
3b	Selvitys kemikaaleista, joilla ei ole Joutsenmerkkiä (O12)
4	Omavalvonnan raportointi (M2) ja vuosiraportointi (M4)
5	Raportti alkutarkastuksesta (M3)
6	Ympäristömerkittyjen ajoneuvonpesuloiden markkinointi
7	Analyysit ja valvonta

Joutsenmerkitty ajoneuvopesula

Joutsenmerkityssä ajoneuvopesulassa vaatimukset kohdistuvat ajoneuvojen pesusta aiheutuviin ympäristövaikutuksiin. Ajoneuvon pesussa käytetään suuria määriä vettä ja kemikaaleja.

Joutsenmerkin vaatimukset tähtäävät ajoneuvopesulaan, jossa käytetään säästeliäästi ja tehokkaasti resursseja, mahdollisimman pienellä ympäristöä vahingoittavilla päästöillä ilmaan, maaperään ja veteen.

Kriteerien tärkeimmät vaatimusalueet ovat:

- pesulan rakenne
- vedenkulutus
- kemikaalien käyttö
- päästöjen tarkkailu
- jätehuolto
- pesulan käyttöä ja huoltoa ohjaavat toimintaohjeet

Miksi valita Joutsenmerkki?

- Ajoneuvonpesulat voivat käyttää Joutsenmerkkiä markkinoinnissaan. Joutsenmerkki on erittäin tunnettu ja luotettu Pohjoismaissa.
- Joutsenmerkki on kustannustehokas ja yksinkertainen tapa tiedottaa asiakkaille ja tavarantoimittajille yrityksen ympäristötyöstä ja sitoutumisesta ympäristöasioiden hoitoon.
- Ympäristömyötäinen toiminta on usein kustannustehokas, esim. veden ja kemikaalien kulutusta sekä pakkauksien ja jätteiden määrää vähennetään.
- Ympäristömyötäisempi toiminta valmistaa kohtaamaan tulevaisuuden ympäristövaatimukset.
- Ympäristökysymykset ovat monimutkaisia ja erityisiin kysymyksiin paneutuminen voi viedä pitkän ajan. Joutsenmerkintä voi opastaa yritystä ympäristötyössä.
- Ympäristö- ja terveysvaatimusten lisäksi Joutsenmerkintä asettaa myös vaatimuksia laadulle, koska laatu ja ympäristöasiat kulkevat usein käsi kädessä. Joutsenlupaa voidaan näin pitää laadun takeena.

Mitä voidaan Joutsenmerkitä?

Henkilöautojen pesuun tarkoitettuja automatisoituja ja/tai käsinpesuun tarkoitettuja ohjelmoitavia ajoneuvonpesuloille sekä kuorma- ja linja-autojen automaattipesuloille voidaan myöntää Joutsenmerkki.

Henkilöautolla tarkoitetaan autoa, jossa on paikka enintään 9 matkustajalle mukaan lukien kuljettaja.

Kuorma-autolla tarkoitetaan raskasta ajoneuvoa, jonka paino on itsessään tai perävaunun kanssa suurempi kuin 3,5 tonnia. Linja-autolla tarkoitetaan ajoneuvoa, joka on rekisteröity yli 9 henkilön kuljetusta varten.

Kriteerit eivät kata muuta huoltotoimintaa, esim. korjausta tai huoltoa. Raidekaluston pesuun tarkoitettut pesulat eivät myöskään kuulu tuoteryhmään.

Joutsenmerkityn ajoneuvopesulan luvanhaltija voi olla ajoneuvopesulan omistaja (esim. huoltoasema) tai esim. ajoneuvopesulan ja/tai puhdistuslaitteiston toimittaja. Luvanhaltija on aina vastuussa siitä, että ajoneuvonpesulan toiminta vastaa ympäristömerkin vaatimuksia.

Merkin hakeminen

Ajoneuvopesuloiden kriteerit koostuvat pakollisten ja pistevaatimusten yhdistelmästä. Pakolliset vaatimukset merkitään O + numero, näiden vaatimusten on aina täyttyvä. Pistevaatimukset merkitään P + numero ja jokainen pistevaatimus antaa tietyn pistemäärän. Pisteet lasketaan yhteen ja saadaksean Joutsenmerkin, ajoneuvopesulan on saavutettava tietty pistemäärä.

Ympäristö- ja laadunhallintavaatimukset merkitään M + numero ja ovat myös pakollisia.

Vaatimusosa voidaan käyttää tarkistuslistana, jolloin jokaisen vaatimuksen perään voidaan merkitä Kyllä tai Ei, sen mukaan miten vaatimukset täyttyvät.

Tekstin symbolit

Jokaisen vaatimuksen kohdalla on kuvattu, kuinka hakijan tulee osoittaa vaatimuksen täytyminen. Tekstissä on lisäksi erilaisia symboleja, joissa kuvataan dokumentointitapa. Symbolit ovat:

- Läheta dokumentaatio hakemuksen mukana
- ☺ Tarkastetaan paikan päällä

Hakemus

Hakemus lähetetään sen pohjoismaan ympäristömerkintätoimistoon, jossa toimintaa harjoitetaan. Katso yhteystiedot kansilehden kääntöpuolelta. Hakemukseen kuuluu hakemuslomake ja kirjallinen aineisto, jolla osoitetaan jokaisen vaatimuksen

täytyminen (dokumentaatiovaatimus on tarkennettu jokaisen vaatimuksen jälkeen).
Lisäksi hakemusmaksu on maksettava.

Lisätietoja hakemuksen laadintaan löytyy ympäristömerkinnän nettisivuilta
www.ymparistomerkki.fi tai ottamalla yhteyttä kyseisen maan Ympäristömerkintään.

Tarkastuskäynti

Ennen kuin Joutsenmerkin käyttöluupa myönnetään käy Pohjoismainen ympäristömerkintä tarkastuskäynnillä pesulassa.

Käynnin aikana tarkastetaan laskelmien tausta-aineisto, alkuperäiset todistukset, mittauspöytäkirjat, ostotilastot ja muu vastaava aineisto, joilla voidaan varmistaa vaatimusten täytyminen.

Kustannukset

Hakemusmaksu laskutetaan hakemuksen yhteydessä. Lisäksi peritään vuosimaksua, joka perustuu Joutsenmerkityn ajoneuvopesulan liikevaihtoon.

Tiedustelut

Ympäristömerkintätoimisto antaa mielellään lisätietoa, yhteystiedot kansilehden kääntöpuolella.

Mitä Joutsenmerkkiin vaaditaan?

Joutsenmerkkilupaan vaaditaan:

- Kaikki pakolliset vaatimukset ajoneuvopesulalle (kappale 1) ja kemikaaleille (kappale 2) tulee täytyä.
- Ajoneuvopesula on saavutettava vähintään 5 pistettä. Yhteensä on mahdollista saavuttaa 19 pistettä. Pistelaskelmat on kappaleessa 3.
- Kaikki ympäristöhallinnan vaatimukset tulee täytyä (kappale 4).
- Pohjoismainen ympäristömerkintä on tehnyt tarkastuskäynnin pesulassa.

Pistevaatimusten avulla ajoneuvopesula voi valita mitkä toimenpiteet ovat sopivimpia omalle toiminnalle. Toiminta on sitä parempi ympäristön kannalta, mitä enemmän se saavuttaa pisteitä.

Testitulosten dokumentaatio

Vaatimuksissa, joissa vaaditaan testituloksia, on selvitettävä käytetyt testimenetelmät. Vaatimukset testimenetelmille ja testilaboratoriolle on esitetty liitteessä 8.

1 Ajoneuvonpesulan toiminta

Pakolliset vaatimukset

O1 Pesulan kuvaus

Lyhyt selvitys ajoneuvopesulan toiminnasta, josta ilmenee mm:

- ajoneuvopesulan tyyppi (automatoituja ja/tai käsinpesuun tarkoitettu ajoneuvonpesula, mitoitettu kuorma- ja linja-autojen pesulle jne)
- puhdistuslaitteiston tyyppi
- ajoneuvopesulan mitoitus (ajoneuvojen määrä)
- vuosittain pestyjen ajoneuvojen määrä (ilmenee ensitarkastusraportista)

Kuvaus yllä olevan mukaan.

O2 Puhdistuslaitteiston mitoitus

Ajoneuvopesulan jätevesi (myös ylivuoto) on puhdistettava pesumenetelmän ja -määrään mukaan mitoitettussa puhdistuslaitteistossa.

Puhdistuslaitteiston toimittajan kuvaus siitä, miten laitteisto on sovitettu yhteen ajoneuvopesulassa käytettävään pesumenetelmään ja -määrään.

O3 Puhdistukseen johdettava vesi

Pesulaan kuuluvia öljynerottimia ja vedenpuhdistuslaitteistoa ei saa kuormittaa pintavedellä. Vedenpuhdistuslaitteistoon saa johtaa jätevesiä, jotka ovat syntyneet muissa kuin autonpesuun tarkoitetuissa tiloissa, mikäli puhdistuslaitteiston toimittaja ja viranomaiset hyväksyvät tämän. WC- jätevesiä ei tartuntavaaran takia saa kytkeä puhdistuslaitteistoon.

Virtauskaaviolla tai sen luonnoksella tulee esittää:

- ajoneuvonpesulan vesi- ja viemäröintijärjestelmä
- pesukoneen sijainti
- puhdistuslaitteiston sijainti
- lietteen- ja öljynerottimien sekä ylivuodon sijainti
- näytteenottopisteen sijainti
- vesimittareiden sijainti
- liitäntäpisteiden ym. sijainti.

Kaaviosta tai luonnoksesta on käytävä ilmi ajoneuvonpesulaan tulevan veden sisääntulokohta, kiertoreitti ja poistokohta.

Kuvaus yllä olevan mukaan

O4 Pesulat, joissa vedenkierrätysjärjestelmä

Vedenkierrätysjärjestelmää käyttävät ajoneuvonpesulat tulee suunnitella niin, että hapettomien olosuhteiden muodostuminen on mahdollisimman vähäistä.

Selvitys toimenpiteistä, joilla estetään hapettomien olosuhteiden muodostuminen vedenkierrätysjärjestelmässä.

O5 Vesisäiliöiden täyttö loka-autosta

Kierrätysvettä käyttävän puhdistusjärjestelmän vesisäiliöitä tai tankkeja on täytettävä puhtaalla vedellä tai vedellä, joka on peräisin loka-autosta, mikäli voidaan taata, että loka-auto ei ole kontaminoitunut raskasmetalleista tai bakteereista.

- Liitteen 1 mukainen vakuutus, joka osoittaa että loka-auto ei ole kontaminoitunut tai vakuutus, että tankit ja säiliöt täytetään puhtaalla vedellä.

O6 Käsinpesu

Pesuhalleissa, joissa autot pestään käsin, ei saa käyttää kierrätettyä vettä.

Pesuhalleissa, joissa asiakas pesee autonsa itse, puhdistuskemikaalien valinta ja niiden annostelu sekä käytettävä vesimäärä on oltava esiohjelmoituja (automatisoitu).

- Selostus siitä, miten kemikaalien valintaa, annostelua ja vedenkulutusta ohjataan käsinpesuun tarkoitetuissa pesuhalleissa.

O7 Ajoneuvonpesulan jätevesipäästöt

Automatisoidun ja käsinpesuun tarkoitetun ajoneuvonpesulan jätevesipäästöt eivät saa ylittää alla olevissa taulukossa esitettyjä arvoja.

Henkilöautojen pesuun tarkoitetun pesulan on täytettävä taulukon A vaatimukset.

Linja-autojen ja kuorma-autojen pesuun tarkoitetun pesulan on täytettävä taulukon B vaatimukset.

Päästöt lasketaan kuukausikeskiarvoina. Vedenoton ohjeet on esitetty liitteessä 7 ”Analyysit ja valvonta”.

Taulukko A: henkilöautojen pesuun tarkoitetun ajoneuvonpesulan päästöt

	Päästö (täytä)	Vaatimus	
		Muualla Pohjoismaissa	Tanska sekä Ruotsin Skåne
Pb, Ni, Cr		7 mg/auto	6 mg/auto
Cd		0,1 mg/auto	0,05 mg/auto
Zn		50 mg/auto	50 mg/auto
Cu		10 mg/auto	10 mg/auto
Öljy		1,5 g/auto	0,75 g/auto

Taulukko B: linja-autojen ja kuorma-autojen pesuun tarkoitetun ajoneuvonpesulan päästöt

	Päästö (täytä)	Vaatimus	
		Muulla Pohjoismaissa	Tanska sekä Ruotsin Skåne
Pb, Ni, Cr		21 mg/ajoneuvoyksikkö	18 mg/ ajoneuvoyksikkö
Cd		0,3 mg/ ajoneuvoyksikkö	0,15 mg/ ajoneuvoyksikkö
Zn		150 mg/ ajoneuvoyksikkö	150 mg/ ajoneuvoyksikkö
Cu		30 mg/ ajoneuvoyksikkö	30 mg/ ajoneuvoyksikkö
Öljy		4,5 g/ ajoneuvoyksikkö	2,25 g/ ajoneuvoyksikkö

Ajoneuvoyksikkö on 12 m:n pituinen ajoneuvo, kuorma-auto tai linja-auto
0,5 ajoneuvoyksikköä on noin 6 m:n pituinen pakettiauto tai pienoisbussi
1,5 ajoneuvoyksikköä on noin 18 m:n pituinen nivelbussi tai semitraileri
2 ajoneuvoyksikköä on noin 24 m:n pitkä täysperävaunurekka

Testitulokset. Analyysit tulee tehdä akkreditoidun laboratorion toimesta ja liitteen 7 testimenetelmien mukaisesti.

O8 Vedenkulutus

Yhden ajoneuvon pesuun käytettävä tuoreen veden määrä ei saa ylittää taulukossa esitettyjä arvoja (vuosikeskiarvona laskettuna). Vedenoton ohjeet on esitetty liitteessä 7 ”Analyysit ja valvonta”.

Autojen pesuun tarkoitetun pesulan on täytettävä taulukon A vaatimukset.

Linja-autojen ja kuorma-autojen pesuun tarkoitetun pesulan on täytettävä taulukon B vaatimukset.

Taulukko A: vedenkulutus pestyä henkilöautoa kohden

	Vedenkulutus (täytä)	Vaatimus
Tanska sekä Ruotsin Skåne		70 litraa
Muulla Pohjoismaissa		90 litraa

Taulukko B: vedenkulutus pestyä linja-autoa tai kuorma-autoa kohden

	Vedenkulutus (täytä)	Vaatus
Tanska sekä Ruotsin Skåne		210 litraa
Muulla Pohjoismaissa		270 litraa

Tähän määrään sisältyy myös pesuhallin puhdistukseen ja pesuainetiivisteiden laimentamiseen käytettävä vesi, sekä mahdollisesti tuoreen veden suodatukseen käytettävä vesi. Mukaan ei tarvitse laskea vettä, jota käytetään superkonsentraattien laimentamiseen konsentraateiksi. Tyhjennetyin järjestelmän täyttämiseen käytettävää vettä ei tarvitse laskea mukaan (edellyttäen, että vettä ei joudu viemäriin täyttövaiheen aikana).

- Vedenkulutuksen laskemiseen tarvittava dokumentaatio.

O9 WC-vesien tyhjennysjärjestelmä

Mikäli pesula on tarkoitettu WC:llä varustettujen linja-autojen pesuun, on pesulassa oltava käymäläjätteiden tyhjennysjärjestelmä, jolla varmistetaan, että vedenkierrätysjärjestelmä ei saastu.

Jos tyhjennysmahdollisuuksia ei ole, asiakkaita tulee opastaa, että käymälävesien tyhjennys ei ole sallittua pesulassa tartuntavaaran takia.

- Selvitys siitä, miten käymäläjätteiden tyhjennys on järjestetty tai miten asiakkaita opastetaan, että tyhjennysjärjestelmää ei ole.

☺ Asiakastiedotuksen järjestely tarkistetaan tarvittaessa paikan päällä.

O10 Erityisajoneuvojen pesu

Ajoneuvopesussa saa käyttää vain tuoretta vettä, mikäli ajoneuvojen pesu vaatii erityistä hygieniaa, esimerkiksi ajoneuvot ovat EC 852/2004 -säädännön alaisia. Kierrätysveden käyttö ei tällöin ole sallittua. Myös tässä tapauksessa on täytettävä päästöarvot. Mikäli pesulassa pestään sekä ajoneuvoja, jotka vaativat erityistä hygieniaa että ajoneuvoja, jotka pestään kierrätysvedellä, on pesulassa oltava ns. kaksoisjärjestelmä. Tämä tarkoittaa että pesulassa käytetään tilapäisesti vain tuoretta vettä.

- Selvitys siitä, miten erityisajoneuvojen pesu on järjestetty

Pistevaatimukset

P1 Ajoneuvonpesulan päästöt (enintään 5 pistettä)

Henkilöautojen pesuun tarkoitetun pesulan on täytettävä taulukon A vaatimukset.

Linja-autojen ja kuorma-autojen pesuun tarkoitetun pesulan on täytettävä taulukon B vaatimukset.

Päästöt lasketaan kuukausikeskiarvoina. Vedenoton ohjeet on esitetty liitteessä 7 ”Analyysit ja valvonta”.

VOC lasketaan autonpesukemikaalien sisältämien VOC-aineiden määrän mukaan ja suhteutettuna pestyjien autojen määrään.

Taulukko A: henkilöautojen pesuun tarkoitetun ajoneuvonpesulan päästöt

	Pistevaatimus		Saavutetut pisteet
	Muulla Pohjoismaissa	Tanska sekä Ruotsin Skåne	
DEHP	DEHP-mittaus, 1p DEHP mittaustulos < 1 mg/auto, 1 p (yhteensä voi saada 2p)		p
VOC	VOC-laskelma, 1p		p
COD	COD < 100 g/auto, 1p COD < 50 g/ auto, 2p	COD 50 g/auto, 1p COD < 25 g/ auto, 2p	p
YHTEENSÄ:			p

Taulukko B: linja-autojen ja kuorma-autojen pesuun tarkoitetun ajoneuvonpesulan päästöt

	Pistevaatimus		Saavutetut pisteet
	Muulla Pohjoismaissa	Tanska sekä Ruotsin Skåne	
DEHP	DEHP -mittaus, 1p DEHP mittaustulos < 3 mg/ajoneuvoyksikkö, 1 p		p
VOC	VOC-laskelma, 1p		p
COD	COD < 300 g/ajoneuvoyksikkö, 1p COD < 150 g/ajoneuvoyksikkö, 2p	COD 150 g / ajoneuvoyksikkö, 1p COD < 75 g/ajoneuvoyksikkö, 2p	p
YHTEENSÄ:			p

Ajoneuvoyksikkö on 12 m:n pituinen ajoneuvo, kuorma-auto tai linja-auto
0,5 ajoneuvoyksikköä on noin 6 m:n pituinen pakettiauto tai pienoisbussi
1,5 ajoneuvoyksikköä on noin 18 m:n pituinen nivelbussi tai semitraileri
2 ajoneuvoyksikköä on noin 24 m:n pitkä täysperävaunurekka

Testitulokset ja pistelaskelmat. Analyysit tulee tehdä akkreditoidun laboratorion toimesta ja liitteen 7 testimenetelmien mukaisesti.

P2 Vedenkulutus (enintään 4 pistettä)

Yhden ajoneuvon pesuun käytettävä tuoreen veden määrä (vuosikeskiarvona laskettuna). Vedenoton ohjeet on esitetty liitteessä 7 ”Analyysi ja tarkastus”.

Henkilöautojen pesuun tarkoitetun pesulan on täytettävä taulukon A vaatimukset.

Linja-autojen ja kuorma-autojen pesuun tarkoitetun pesulan on täytettävä taulukon B vaatimukset.

Taulukko A: vedenkulutus pestyä autoa kohden

	Pistevaatimus	Saavutetut pisteet
Tanska sekä Ruotsin Skåne	50 litraa, 2 p	p
	35 litraa, 4 p	p
Muualla Pohjoismaissa	65 litraa, 2 p	p
	45 litraa, 4 p	p
YHTEENSÄ:		p

Taulukko B: vedenkulutus pestyä linja-autoa tai kuorma-autoa kohden

	Pistevaatimus	Saavutetut pisteet
Tanska sekä Ruotsin Skåne	155 litraa, 2 p	p
	105 litraa, 4 p	p
Muualla Pohjoismaissa	200 litraa, 2 p	p
	135 litraa, 4 p	p
YHTEENSÄ:		p

Tähän määrään sisältyy myös pesuhallin puhdistukseen ja pesuainetiivisteiden laimentamiseen käytettävä vesi, sekä mahdollisesti tuoreen veden suodatukseen käytettävä vesi. Mukaan ei lasketa vettä, jota käytetään superkonsentraattien laimentamiseen konsentraateiksi. Tyhjennetyin järjestelmän täyttämiseen käytettävää vettä ei lasketa mukaan (edellyttäen, että vettä ei joudu viemäriin täyttövaiheen aikana).

Vedenkulutuksen laskemiseen tarvittava dokumentaatio sekä pistelaskelma.

P3 Energiankäyttö (enintään 6 pistettä)

Pesuhallissa on talvisin käytössä automaattinen oviensulkemisjärjestelmä: 2 p

Pesuhallissa on käytössä energianhallintajärjestelmä, joka on DS2403 tai vastaavan standardin periaatteiden mukainen: 2 p

Pesuhallissa on automaattinen valonohjausjärjestelmä: 1 p

Energiankulutus pestyä autoa kohden (mitattu tai laskettu edustavalla ajanjaksolla): 1 p

Olennessa energiankulutusta vähentävät toimenpiteet (Pohjoismainen ympäristömerkintä antaa toimenpiteistä pisteitä erillisen hyväksynnän jälkeen): maks. 2 p

DS2403: CEN on laatimassa Eurooppalaista standardia, joka tulee korvaamaan kansalliset standardit, mutta tämä työ on alkuvaiheessa.

Kuvaus vaatimusten täyttymisestä.

2 Kemikaalit

Kaikkien ajoneuvojan pesuun ja pesuhallin puhdistukseen käytettävien kemiallisten tuotteiden on täytettävä O11 ja O12.

Tuotteiden ollessa Joutsenmerkittyjä, on selvitettävä vaatimusten O11 ja P4 täytyminen.

Vedenpuhdistukseen käytettävien kemiallisten tuotteiden tulee täyttää vaatimukset O11 ja O13.

Pakolliset vaatimukset

O11 Kemikaaliluettelo

Kaikista toiminnassa käytettävistä kemikaaleista tulee laatia luettelo, josta ilmenee mm. tuotteen valmistaja/toimittaja ja toimintatarkoitus (rasvanpoisto, vaha jne), määrä ja mahdollinen ympäristömerkintä.

Liitteen 2 mukainen selvitys.

O12 Kemialliset tuotteet

Kaikkien kemiallisten tuotteiden, joita käytetään ajoneuvojen ja pesuhallin puhdistukseen tulee täyttää kaikki liitteen 3 vaatimukset. Joutsenmerkityt tuotteet täyttävät liitteen 3 vaatimukset, joten näille lupanumeron esittäminen on riittävä tieto.

Liite 3 tai vaihtoehtoisesti Joutsenmerkittyjen tuotteiden lupanumero.

O13 Vedenpuhdistukseen käytetyt kemialliset tuotteet

Vedenpuhdistuksessa (kemiallinen saostus, pH-arvon säätely, mikrobien torjunta tms.) käytettävät kemikaalit eivät saa sisältää orgaanisia klooriyhdisteitä tai reaktiivisia klooriyhdisteitä, jotka voivat muodostaa orgaanisia klooripitoisia metaboliitteja.

Vedenpuhdistuskemikaalien toimittajan vakuutus siitä, että tuotteet tai menetelmät eivät sisällä orgaanisia klooriyhdisteitä tai reaktiivisia klooriyhdisteitä, jotka voivat muodostaa orgaanisia klooripitoisia metaboliitteja.

Pistevaatimus

P4 Ympäristömerkityt tuotteet, enintään 4 pistettä

Yritys saa pisteitä ajoneuvojen ja pesuhallin puhdistukseen käyttämistään ympäristömerkityistä tuotteista (käyttö lasketaan aktiivisen aineen mukaan). Ympäristömerkityillä tuotteilla tarkoitetaan tuotteita, joilla on Joutsenmerkki, EU-kukkamerkki tai Bra Miljöval -merkintä.

Ympäristömerkittyjen tuotteiden osuus:	Pisteet:
> 70 % ympäristömerkittyjä tuotteita	4 pistettä
50– < 70 % ympäristömerkittyjä tuotteita	3 pistettä
30– < 50 % ympäristömerkittyjä tuotteita	2 pistettä
10– <30 % ympäristömerkittyjä tuotteita	1 piste
< 10 % ympäristömerkittyjä tuotteita	0 pistettä

- Yleiskuvaus ympäristömerkittyjen tuotteiden osuudesta (aktiivisen aineen perusteella), saadaan liitteessä 2 olevista kemikaalitiedoista.

Aktiivinen aine: kemialliset aineet vesi pois sulkien.

3 Pisteyhteenvedo

Pisteitä saa enintään 19. Joutsenmerkin myöntäminen edellyttää vähintään 5 pistettä.

Päästöt (pisteet sivulta 8)	
Vedenkulutus (pisteet sivulta 9)	
Energiankäyttö (pisteet sivulta 10)	
Ympäristömerkityt kemikaalit (pisteet sivulta 11)	
Yhteensä:	

Onko pisteitä vähintään 5? Kyllä Ei

4 Ympäristöjärjestelmä ja viranomaisvaatimukset

M1 Organisaatio ja vastuualueet

Yrityksellä tulee olla organisaatio, josta käyvät ilmi vastuualueet ja toiminnot, kuten joutsenmerkin, markkinoinnin ja koulutuksen vastuuhenkilöt.

Vaatimuksen mukainen selvitys.

M2 Omavalvonta

Omavalvonnassa ja tarkastuspäiväkirjassa tulee noudattaa omavalvontaohjelmaa, josta käyvät ilmi seuraavat tiedot:

- mitä mitataan ja valvotaan (O7 + P1 ja O8 + P2)
- kuinka usein mittaukset tehdään
- miten valvonta dokumentoidaan.

Kopio liitteen 4 mukaisesta omavalvontaohjelmasta.

M3 Alkutarkastus

Pesula alkutarkastetaan Joutsenmerkin haun yhteydessä. Tämä alkutarkastus käsittää muun muassa vedenkäytön (O8 ja P2) ja päästöjen (O7 ja P1) mittaukset näytteenottojakson aikana.

Alkutarkastuksen tulokset liitteen 5 mukaisesti.

M4 Vuosiraportointi

Luvanhaltijan tulee lähettää joutsenmerkittyä ajoneuvonpesulaa koskeva vuosiraportti pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle joka vuosi viimeistään 31. maaliskuuta. Vuosiraportin tulee sisältää mm. tiedot pestyjen autojen määrästä, veden- ja kemikaalien kulutuksesta sekä raskasmetallien ja öljyn lasketut päästöt.

Liitteen 4 mukainen selvitys.

M5 Käytännöt ja ohjeet

Kussakin pesulassa tulee olla dokumentoidut käytännöt ja ohjeet sille, miten ympäristömerkin vaatimukset täyttyvät seuraavilla alueilla:

- pesulan käyttö ja kunnossapito
- kaikkien asiaankuuluvien seikkojen yleiskuvaus
- raportit johdolle ja ympäristömerkintäorganisaatiolle.

Vaatimuksen mukainen selvitys.

M6 Koulutus

Kaikilla päivittäiseen käyttöön osallistuvilla työntekijöillä tulee olla riittävät tiedot, joiden avulla voidaan varmistaa, että joutsenmerkin vaatimukset täyttyvät.

Selvitys henkilökunnan koulutuksesta ja pätevydestä.

M7 Raportointi

Kunkin pesulan tulee ilmoittaa johdolle ja Ympäristömerkinnälle odottamattomista poikkeuksista, suunnitelmanmukaisista muutoksista (esimerkiksi kemikaalien vaihtamisesta), reklamaatioista ja päästöistä.

Vaatimuksen mukainen selvitys.

M8 Suojautuminen tauteja aiheuttavia mikro-organismeja vastaan

Pesulassa tulee olla myös käytännöt, jotka varmistavat riittävän suojan muun muassa Legionella- ja E.coli-bakteereja vastaan.

Näitä käytäntöjä voivat olla puhdistus ja desinfiointi välittömästi ennen pesulan ensimmäistä käyttökertaa ja pesulan oltua käyttämättömänä pitkän ajan, esim. kuukauden. Puhdistusta, desinfiointia ja muita toimia tulee harkita myös, jos pesulaa tai sen osaa on muutettu merkittävästi tai se on avattu kunnossapitoa varten siten, että on muodostunut tartuntariski tai sen mahdollisuus.

Vaatimuksen mukainen selvitys.

M9 Kemikaalien säilyttäminen

Kemikaalihuoneen lattiaviemärin tulee olla liitetty pesulan puhdistuslaitteistoon. Vaatimus ei koske muunlaisia kemikaaliroiskeiden vaikutusten rajoittamiseen suunniteltuja lattiaviemäreitä (esimerkiksi paikattuja tai venttiilillä varustettuja viemäreitä).

Selvitys kemikaalien säilytystavasta ja kemikaalihuoneen lattiaviemärin rakenteesta.

M10 Käyttöturvallisuustiedotteet

Puhdistukseen ja vedenpuhdistukseen käytettävien kemiallisten tuotteiden käyttöturvallisuustiedotteiden tulee olla käytettävissä pesulassa.

Selvitys käyttöturvallisuustiedotteiden säilytyksestä.

M11 Tiedot omien tuotteiden ja rasvanpoistoaineiden käytöstä

Asiakkaille tulee kertoa, että omien tuotteiden tai rasvanpoistoaineiden käyttö ei ole sallittua. Tämä koskee sekä käsinpesu- että automaattipesulaa.

Selvitys toimista, joiden avulla vältetään asiakkaan mukanaan tuomien tuotteiden ja rasvanpoistoaineiden käyttö.

M12 Jätteenkäsittely

Öljyn- ja lietteenerottimien jätteet sekä muut puhdistuslaitteiston epäpuhtaudet tulee käsitellä pesulassa, jonka viranomaiset ovat hyväksyneet käsittelemään tämäntyyppistä jätettä.

Kopio voimassa olevasta sopimuksesta pesulan ja kuljetusyhtiön kanssa sekä kopio kuljetusyhtiön toimiluvasta.

M13 Jätteiden lajittelu

Jätteet tulee lajitella uudelleenkäyttöä ja kierrätystä varten.

Vastaanottavan pesulan selvitys. Selvitys jätteiden lajittelusta.

M14 Käyttöhäiriöt

Puhdistuslaitteiston tulee olla toimintakelpoinen. Puhdistuslaitteiston toimintahäiriöt tulee korjata, ennen kuin pesula otetaan uudelleen käyttöön.

Selvitys puhdistuslaitteiston toimintahäiriöitä koskevista käytännöistä.

M15 Laatu

Pesulassa pestyn ajoneuvon tulee olla yhtä puhdas kuin ajoneuvon, joka on pesty toisessa vastaavia pesumenetelmiä käyttävässä kaupallisessa pesulassa.

Selvitys pesun toimintalaadusta. Selvityksen tulee sisältää muun muassa seuraavat tiedot:

- liikennekalvon poisto
- polttoainetahrojen poisto polttoainesäiliön luota
- asfalttitahrojen poisto
- kuivaus- ja kemikaalitahrat
- asiakasreklamaatioiden määrä
- pesuhallin ilmaongelmat jne.

Asiakasreklamaatioiden ja niiden syiden (esimerkiksi kuivausongelmat, läiskät tai ilmaongelmat) jatkuva rekisteröinti.

M16 Lainsäädäntö

Yrityksen tulee täyttää kyseisen maan ympäristölainsäädännön vaatimukset. Tämä tarkoittaa muun muassa, että likaveden poistossa on toimittava ympäristöviranomaisten ohjeiden mukaan. Yrityksessä tulee olla käytännöt asianmukaisten ympäristölainsäädännön vaatimusten tulkinnalle sekä vaatimusten täyttymisen valvonnalle.

M17 Markkinointi

Ympäristömerkittyjen ajoneuvonpesuloiden markkinoinnissa tulee noudattaa julkaisun "Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt" (12.12.2001 tai uudempi versio) ohjeita.

Selvitys siitä, miten ympäristömerkin käyttöoikeuden saaneen ajoneuvonpesulan markkinointi on järjestetty, sekä liitteen 6 mukainen selvitys siitä, että markkinoinnista vastaava henkilö tuntee julkaisun "Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt" sisällön.

Markkinointi

Joutsenmerkki on tavaramerkki, jolla on suuri tunnettuus ja uskottavuus Pohjoismaissa. Joutsenmerkittyä tuotetta tai palvelua voi markkinoida Joutsenmerkillä niin kauan kun lupa on voimassa.

Merkki tulee sijoittaa siten, että ei ole epäselvää mitä merkillä tarkoitetaan ja että on selvää että ajoneuvonpesula on ympäristömerkitty.

Markkinoinnista lisää julkaisussa ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt

Ympäristömerkin muoto

Ympäristömerkillä ja sen lupanumerolla (ilmaistuna muodossa 000-000) on oltava seuraava ulkoasu:

Ympäristömerkkiä on käytettävä selkeästi Joutsenmerkityn ajoneuvonpesulan yhteydessä.

Jokainen lupa saa oman kuusinumeroisen lupanumeron, jota käytetään Joutsenmerkin kanssa.

Katso yksityiskohtaiset tiedot ympäristömerkin ulkoasusta julkaisusta ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt”.

Valvonta

Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta voi tarkistaa, että ajoneuvonpesula täyttää joutsenmerkin vaatimukset myös käyttöluvan myöntämisen jälkeen. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi yritysvierailun tai otostarkistuksen avulla.

Jos pesula ei täytä vaatimuksia, käyttölupa voidaan evätä.

Pesulasta voidaan myös ottaa näytteitä, jotka analysoidaan riippumattomassa laboratoriossa. Jos vaatimukset eivät täyty, pohjoismainen ympäristömerkintä voi vaatia, että luvanhaltija maksaa analysointikustannukset.

Luvan voimassaoloaika

Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta vahvisti kriteerit ajoneuvonpesuloille 14. kesäkuuta 2007 ja se on voimassa 30. kesäkuuta 2011 saakka. Versio on 2.0.

Sihteeristöpäällikkökokouksessa 11. marraskuuta 2009 päätettiin pidentää kriteeriä kahdella vuodella 30. kesäkuuta 2013 saakka. Uusi versio on 2.1.

Joutsenmerkin käyttöoikeus on voimassa niin kauan kuin palvelu täyttää vaatimukset tai kunnes kriteerien voimassaolo päättyy. Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta voi kriteereiden voimassaoloaikana tehdä korjauksia tai selvennyksiä ja/tai pidentää voimassaoloaikaa, näissä tapauksissa lupaa pidennetään automaattisesti ja luvanhaltijaa tiedotetaan asiasta.

Vähintään 1 vuosi ennen kriteereiden voimassaoloajan päättymistä pohjoismainen ympäristömerkintä julkaisee uudet kriteerit. Luvanhaltijalle tarjotaan silloin mahdollisuus uudistaa lupansa.

Tulevat vaatimukset

Absoluuttiset energiavaatimukset ovat ajankohtaisia seuraavassa versiossa. Lisäksi arvioidaan mahdollisuutta ottaa käyttöön pakolliset ja mitattavissa olevat DEHP-, VOC- ja COD-vaatimukset.

Liite 1 Lietteentyhjennysautoja koskeva selvitys (O5)

Hakija voi käyttää seuraavaa selvitystä ajoneuvonpesulan ympäristömerkinnän hakemuksen yhteydessä.

Yritys:
Osoite:
Lietteestä puhdistettava pesula:

Vakuutamme, että edellä ilmoitetun ajoneuvonpesulan puhdistuslaitteiston tyhjennyksessä käytettävä lieteauton vesi on peräisin puhdistetusta lieteautosta siten, ettei vesijärjestelmän vesi voi likaantua bakteerien tai muiden epäpuhtauksien vuoksi.

Päiväys:	Puhelin:
Vastuuhenkilö:	Sähköposti:
Allekirjoitus:	

Liite 2 Kemikaalien yleiskatsaus (O11)

Hakija voi käyttää seuraavaa selvitystä ajoneuvonpesulan ympäristömerkinnän hakemuksen yhteydessä.

Selvitys koskee seuraavaa pesulaa:

Pesula:
Osoite:
Toimittaja/maahantuoja:

Pesulassa käytettävät kemikaalit kirjoitetaan seuraavaan taulukkoon:

Ympäristömerkittyjen kemikaalien prosenttiosuus lasketaan aktiivisen aineosan perusteella. Aktiivisella ainesosalla tarkoitetaan kemiallisia aineita vesi poissulkien.

Pesulassa käytettävien kemikaalien yleiskuvaus

Kemikaalin nimi	Valmistaja/toimittaja	Käyttötarkoitus (rasvanpoisto, vaha jne.)	Käyttö (kg/vuosi)	Aktiivinen aine (vesi poissulkien)	Ympäristömerkintä (lupanumero)

Päiväys:	Puhelin:
Vastuhenkilö:	Sähköposti:
Allekirjoitus:	

Jos kemikaalien käytössä tapahtuu muutoksia, pohjoismaiselle ympäristömerkintäviranomaiselle tulee toimittaa uusi selvitys.

Liite 3a Kemikaaleja koskevat vaatimukset (O12)

Ajoneuvojen ja pesulan puhdistukseen käytettävien kemikaalien, joilla ei ole joutsenmerkkiä (vaatimus O11), tulee täyttää kaikki tämän liitteen vaatimukset. Joutsenmerkityt tuotteet täyttävät tämän liitteen vaatimukset, eikä niitä tarvitse dokumentoida tarkemmin.

Kemialliset tuotteet, joilla on kukkamerkki tai Bra Miljöval -merkintä, voidaan dokumentoida lupanumerolla sekä liitteen 3b mukainen vakuutuksella siitä, että vaatimukset täyttyvät.

Vaatimukset koskevat kaikkia valmistusaineita, ellei toisin ole määritetty. Valmistusaineiksi lasketaan kaikki tuotteen sisältämät ainesosat, myös lisäaineet (esimerkiksi säilöntä- tai stabilointiaineet), mutta ei raaka-ainetuotannon aiheuttamia epäpuhtauksia. Epäpuhtauksiksi lasketaan raaka-ainetuotannon jäännökset, joita valmiissa tuotteessa on alle 0,01 % (100 ppm), mutta ei aineita, jotka lisätään tarkoituksella, niiden määrästä riippumatta.

Selvitys

Kaikista ajoneuvojen ja pesulan puhdistukseen käytettävistä kemikaaleista, joilla ei ole joutsenmerkkiä, tulee laatia liitteen 3b mukainen selvitys.

Liitteen 3b mukainen selvitys.

Resepti

Vähintään 95 tilavuusprosentista niiden pesuaineiden kokonaismäärästä, joilla ei ole ympäristömerkintää, tulee toimittaa täydellinen resepti.

Reseptin tulee sisältää kunkin valmistusaineen kauppanimi, kemiallinen nimi, määrä ja CAS-numero. Myös raaka-aineiden vesipitoisuudet sekä käyttötarkoitukset tulee ilmoittaa.

Vaatimuksen mukainen täydellinen resepti ja tuotteen sekä sen sisältämien aineiden direktiivin 2001/58/EY mukaiset käyttöturvallisuustiedotteet.

Tuotteen luokitus

Ympäristömerkityssä ajoneuvonpesulassa käytettävät tuotteet eivät saa luokitua seuraavan taulukon mukaisesti minkään Pohjoismaan vaarallisten kemikaalien luokittelua ja merkintää koskevien määräysten tai EU:n aine- ja valmistedirektiivin 67/548/EY ja 1999/45/EY (muutoksineen ja päivityksineen) mukaan.

Taulukko – Tuotteen luokitus.

Luokitus	Symbolit ja R-lausekkeet
Vaarallinen ympäristölle	N ja R50, R50/53 tai R51/53, R52, R53 tai R52/53 ilman N-lauseetta
Erittäin myrkyllinen	T+ ja R26, R27, R28, R39
Myrkyllinen	T ja R23, R24, R25, R39, R45, R46, R48, R49, R60, R61
Terveydelle haitallinen	Xn ja R20, R21, R22*, R40, R48, R62, R63, R65*, R68
Herkistävä	Xn ja R42 tai Xi ja R43
Ärsyttävä	Xi ja R41*
Syövyttävä	C sekä R34* ja R35
Räjähtävä	E sekä R2 ja R3
Erittäin helposti syttyvä	Fx (Norjassa F+) ja R12
Helposti syttyvä	F sekä R11, R15 ja R17

* Koskee vain tuotteita, joita ei käytetä automaattipesulassa.

Raaka-aineen tai tuotteen valmistaja on vastuussa luokituksesta.

Selvitys siitä, ettei tuote luokituta johonkin liitteessä 3a mainittuun riskiluokkaan.

Supertiivisteet

Ammattikäyttöön tarkoitettujen supertiivisteiden luokittuminen määritetään tavalliseksi tiivisteeksi laimennetun tuotteen mukaan. Seuraavien vaatimusten tulee täytyä:

- Tiivisteeksi laimennettu supertiiviste täyttää luokitusvaatimukset (tiivistemuodossa).
- Pakkaus on muotoiltu siten, ettei käyttäjä joudu kosketuksiin tuotteen kanssa. Supertiivisteelle tulee laatia tekninen kuvaus ja käyttöohjeet, joissa kuvataan, miten käyttäjä välttää joutumisen kosketuksiin tuotteen kanssa.

Vaatimuksen mukainen selvitys.

Orgaanisten aineiden hajoaminen

Kaikkien orgaanisten aineiden ja niiden hajoamistuotteiden tulee olla aerobisesti nopeasti hajoavia OECD:n Guidelines for testing of Chemicals 301 A-F* tai vastaavan menetelmän mukaan mitattuna ja anaerobisesti hajoavia standardin ISO 11734 tai muun vastaavan menetelmän mukaan mitattuna.

Hajoavuusvaatimus ei koske seuraavia yhdisteitä:

- väriaineet
- klooraamattomat polymeerit
- klooraamattomat luonnonvahat ja synteettiset vahat
- säilöntäaineet
- iminodisukkinaatti
- hajusteet (katso jäljempänä olevat hajusteita koskevat vaatimukset)
- etanolin denaturointiaineet.

* *Tensidit muodostavat poikkeuksen ”10 päivän ikkunasta” (10-day window).*

Anaerobista hajoavuutta koskevasta vaatimuksesta voidaan poiketa, jos aine ei ole tensidi, sitä ei ole mainittu DID-luettelossa ja se on

- aerobisissa olosuhteissa nopeasti hajoava ja adsorboituu heikosti ($A < 25\%$) tai
- aerobisissa olosuhteissa nopeasti hajoava ja desorboituu voimakkaasti ($D > 25\%$) tai
- aerobisissa olosuhteissa nopeasti hajoava eikä potentiaalisesti eliöihin kertyvä.

DID-lista on EU:n ympäristömerkinnän ja pohjoismaisen ympäristömerkinnän yhteinen luettelo. Luettelo on laadittu yhdessä käyttäjä- ja ympäristöorganisaatioiden sekä teollisuuden kanssa. Se sisältää tietoja sellaisten aineiden myrkyllisyydestä ja hajoavuudesta, joita voidaan käyttää kemian ja tekniikan alueilla. DID-luettelon sisältämiä aineita ei välttämättä käytetä ympäristömerkityissä tuotteissa.

DID-listaa ei voi käyttää yksittäisten aineiden myrkyllisyyden dokumentointiin luokittelusääntöjen yhteydessä. Dokumentointiin tulee käyttää käyttöturvallisuustiedotteen, kirjallisuuden tai raaka-aineen valmistajan antamia tietoja.

DID-lista on saatavana ympäristömerkinnästä tai maakohtaiselta sivustolta, katso sivu 2. Näissä myöntöehdoissa viitataan DID-luetteloon, joka on tullut voimaan tammikuussa 2007, tai uudempaan versioon.

- Testitulokset, jotka osoittavat kunkin tuotteen sisältämän orgaanisen aineen aerobisen ja anaerobisen biologisen hajoavuuden.

Aineet, joita tuotteet eivät saa sisältää

Tuotteet eivät saa sisältää seuraavia aineita:

- halogenoidut tai aromaattiset orgaaniset liuottimet
- lineaariset alkyylibentseenisulfonaatit (LAS)
- alkyylifenolietoksilaatit (APEO) ja alkyylifenolijohdannaiset (APD)
- perfluoratut ja polyfluoratut alkyloidut yhdisteet (PFAS)
- klooriorgaaniset aineet tai reaktiiviset klooriyhdisteet, jotka voivat tuottaa klooriorgaanisia metaboliitteja.

- Vaatimuksen mukainen selvitys.

VOC-yhdisteet

Tuote saa sisältää enintään 6,0 prosenttia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (VOC). Tuotteiden, jotka sisältävät yli 6,0 % VOC-yhdisteitä, on täytettävä auton- ja veneenhoitotuotteiden ympäristömerkin myöntöperusteiden haihtuvia orgaanisia yhdisteitä koskeva vaatimus (K15):

Haihtuvat orgaaniset yhdisteet (koskee vain tuotteita, joissa on yli 6,0 % VOC-yhdisteitä)

Tuote saa sisältää vain rajallisen määrän haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (VOC), jotka voivat vaikuttaa valokemiallisen savusumun syntymiseen. Näiden yhdisteiden määrä ilmaistaan POCP-arvona.

Tuotteille, joiden VOC-pitoisuus on < 1,2 %, ei tarvitse laskea POCP-arvoa, sillä vaatimus täyttyy "worst case" -tarkastelussa.

VOC-yhdisteiden enimmäisarvo tuotteessa on 12 grammaa eteeniekvivalentteja tuotekiloa kohti.

$$\frac{\sum m_i \cdot POCP_i + m_2 \cdot POCP_2 + \dots}{m_{\text{produkt}}} \leq 12 \text{ g C}_2\text{H}_2\text{-ekvivalentteja / kg}$$

m_i – VOC_i-yhdisteen määrä tuotteessa (g)

$POCP_i$ – VOC_i-yhdisteen kerroin liitteen 4 taulukossa 1

m_{produkt} – tuotteen massa (kg)

VOC: orgaaniset aineet, joiden höyrynpaine > 0,010 kPa (20 °C) tai kiehumispiste < 250 °C 101,3 kPa:n (1 atm) paineessa.

POCP: Photochemical Ozone Creation Potential (kyky muodostaa valokemiallisesti otsonia, joka on savusumun suurin osatekijä)

Liuottimille, joita ei ole auton- ja veneenhoitotuotteiden ympäristömerkin myöntämisperusteiden (versio 4.0) liitteen 4 luettelossa, voidaan käyttää testeillä määritettyjä POCP-arvoja VOC-yhdisteiden pitoisuuden laskennan pohjana. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää VOC-ryhmän "worst case" -arvoa.

Supertiivisteiden POCP-arvo lasketaan tiivistemuodosta.

Tämä vaatimus ei koske talvituotteita, jotka on tarkoitettu asfaltinerotukseen.

Vaatimuksen mukainen selvitys.

NTA

NTA:ta saa olla enintään 20 g/l käyttöliuosta (laskettu nitriiloasetaattina C₆H₆NO₆).

Tanskassa NTA:ta sisältäviä tuotteita säätelee julkaisu "Arbejdstilsynets bekendtgørelse fom foranstaltninger til forebyggelse af kræftisikoen ved arbeide med stoffer og materialer", nro 140 (17. helmikuuta) myöhempine muutoksineen.

Maaliskuussa 2008 voimaan tulevan uuden NTA-luokituksen (Xn; R40; Carc, kat. 3) myötä myös tuotteen luokitusvaatimus (liite 3a) rajoittaa NTA-määriä.

Laskelma NTA-pitoisuudesta (laskettuna nitriiloasetaattina C₆H₆NO₆).

Säilöntäaineet

Säilöntäaineet eivät saa olla mahdollisesti biologisesti kertyviä OECD Guidelines – ohjeiden 107, 117 tai 305 mukaisesti.

- BCF- tai $\log K_{ow}$ -arvon dokumentaatio.

Väriaineet

Väriaineiden pigmentit eivät saa sisältää raskasmetalleja (esimerkiksi lyijyä, kadmiumia, elohopeaa tai kromi VI:ta), alumiinia tai kuparia.

Väriaineiden, joita käytetään tuotteessa tai sen raaka-aineessa, tulee olla hyväksytyjä elintarvikekäyttöön kaikissa Pohjoismaissa. Vaihtoehtoisesti värillä tulee olla $\log K_{ow} < 3,0$ tai $BCF < 100$.

- Selvitys vaatimuksen täyttymisestä.
- E-numero (numero, joka annetaan elintarvikkeen hyväksynnän yhteydessä) tai $\log K_{ow}$ - tai BCF-arvo.

Hajusteet

Hajusteet tulee lisätä IFRA:n ohjeiden mukaisesti.

IFRA:n (International Fragrance Association) ohjeet ovat osoitteessa www.ifraorg.org/guidelines.asp.

Tuote ei saa sisältää seuraavia yhdisteitä:

Yhdiste	CAS-numero
Ksyleenimyski	81-15-2
Synteettinen ambramyski	83-66-9
Moskeeni	116-66-5
Tiibetinmyski	145-39-1
Ketonimyski	81-14-1
HHCB	114109-62-5, 114109-63-6, 1222-05-5, 78448-48-3 ja 78448-49-4
AHTN	1506-02-1 ja 21145-77-7

Tuote ei saa sisältää ole auton- ja veneenhoitotuotteiden ympäristömerkin myöntöperusteiden (versio 4.0) liitteessä 3 määritettyjä herkistäviä hajusteita.

- Hajusteiden valmistajan todistus siitä, että hajusteet käsitellään IFRA:n ohjeiden mukaisesti.
- Liitteen 3b mukainen selvitys siitä, ettei tuote sisällä auton- ja veneenhoitotuotteiden ympäristömerkin myöntöperusteiden (versio 4.0) liitteen 3 herkistävien hajusteiden taulukossa määritettyjä myskiyhdisteitä.

Liite 3b Selvitys kemikaaleista, joilla ei ole Joutsenmerkkiä (O12)

Valmistaja	
Kauppanimi	

Ajoneuvonpesuloita koskevien ehtojen tunteminen

Olemme tutustuneet joutsenmerkittyjä ajoneuvonpesuloita koskeviin sääntöihin ja niissä käytettäviä kemikaaleja koskeviin vaatimuksiin, jotka on kuvattu myöntämisperusteiden liitteessä 3a.

- Kyllä
 Ei

Vaatimusten noudattaminen

Edellä ilmoitettu tuote täyttää kaikki ajoneuvonpesuloiden joutsenmerkin myöntämisperusteiden liitteessä 3a esitetyt kemikaalivaatimukset, jotka liittyvät seuraaviin seikkoihin:

- Tuotteen luokitus
- Orgaanisten aineiden hajoaminen
- Aineet, joita tuotteet eivät saa sisältää
- VOC-yhdisteet
- NTA
- Säilöntäaineet
- Väriaineet
- Hajusteet

- Kyllä
 Ei

Päiväys:	Puhelin:
Vastuhenkilö:	Sähköposti:
Allekirjoitus:	

Liite 5 Raportti alkutarkastuksesta (M3)

Pesula:
Osoite:

Pesujen määrä vuodessa: Ajoneuvojen enimmäismäärä päivässä:
Näytteenottopäivä: Edellinen lietteenpoistopäivä:
Edellisen lietteenpoiston ja näytteenoton välissä pestyjen ajoneuvojen määrä:

Näytteenottotapa:

- automaattinen virran mukaan suhteutettu näytteenotto
 manuaalinen näytteenotto

Taulukko 1: Selvitys pesujen määrästä ja vedenkulutuksesta näytteenottojakson aikana.

	D 1	D 2	D 3	D 4	D 5	D 6	D 7	Σ
Pestyjen ajoneuvojen määrä								
Vedenkulutus yhteensä (litraa)								
Vedenkulutus ajoneuvoa kohti (litraa)								
Näytteenottopäivä (X)								

Taulukko 2: Selvitys päästöistä näytteenottojakson aikana.

	A	B	C
(Vaatimukset O7 ja P1)	Pitoisuus hukkavedessä	Poistettu määrä ajoneuvoa kohti	Poistettu kokonaismäärä viikon kuluessa
ΣLyijy (Pb) + Nikkeli (Ni) + kromi (Cr)	mg/l	mg/auto	g
Kadmium (Cd)	mg/l	mg/auto	mg
Sinkki (Zn)	mg/l	mg/auto	g
Kupari (Cu)	mg/l	mg/auto	g
Poolittomat alifaattiset hiilivedyt	g/l	g/auto	g
DEHP			
COD			

Selityksiä:

Pesujen määrän tulee perustua pesulan pesumäärien kuukausittaiseen laskentaan.

Kokonaisvedenkulutuksen selvitys sisältää kaiken pesulassa käytettävän veden. Vettä, jota käytetään järjestelmän täyttämiseen tyhjennyksen jälkeen, ei oteta mukaan ajoneuvokohtaisen vedenkulutuksen laskentaan (edellyttäen, ettei vettä valu ulos täytön aikana).

Puhdistusaineiden käyttöön lasketaan ajoneuvojen puhdistukseen käytettävät kemikaalit, kuten rasvanpoistoaineet, sampoot ja huuhteluaineet. Määrät lasketaan tuotteen tiivistemuodosta (ei laimennetusta tuotteesta).

Käsiteltävän lietteen tai veden määrän tulee käydä ilmi lietteenpoistosta huolehtivan yrittäjän laskusta tai kuljetuskuitista.

Pesulan katsotaan olevan käytettävissä, jos sekä autonpesu- että vedenpuhdistuspesula ovat asianmukaisessa käytössä samanaikaisesti. Seisokkeihin kuluneella ajalla tarkoitetaan aikaa, jonka pesula on ollut käyttämättömänä pesu- tai vedenpuhdistusjärjestelmän heikenneen toiminnan vuoksi. Käytettävyys ilmaistaan prosentteina ja lasketaan seuraavasti: $100 - (\text{seisokkeihin kulunut aika} \times 100 / \text{käytettävyysaika})$.

Käyttöhäiriöt-kohdassa tulee selvittää suunnittelemattomat häiriötilanteet.

Näytteenoton tuloksilla tarkoitetaan niiden näytteiden tuloksia, jotka ovat antavat edustavan kuvan kyseisen vuoden päästöistä.

Jos esimerkiksi vuosiraportin 2006 näytteet on otettu marras-joulukuussa sekä vuonna 2005 että vuonna 2006, selvitetään vuoden 2005 näytteet taulukossa. Marras-joulukuun 2006 näytteet liittyvät läheisemmin vuoden 2007 päästöihin. Jos näytteet on otettu vuoden 2006 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ne voidaan selvittää vuoden 2006 vuosiraportissa.

Päästön määrä ajoneuvon pesua kohti lasketaan seuraavasti:

Ensin lasketaan kuukausittainen keskimääräinen vedenkulutus autoa tai ajoneuvoa kohti. Kuukauden kokonaisvedenkulutus jaetaan saman kuukauden aikana pestyjen autojen tai ajoneuvojen kokonaismäärällä. Keskimääräisestä vedenkulutuksesta vähennetään arvioitu järjestelmän hukkavesi (enintään 15 litraa/ajoneuvoyksikkö henkilöauton tapauksessa ja 45 litraa/ajoneuvoyksikkö bussin tai kuorma-auton tapauksessa).

Tulos osoittaa, kuinka paljon vettä on kulutettu ajoneuvoa kohti kuukauden aikana. Tämä keskimääräinen vedenkulutus kerrotaan vesinäytteen tuloksella, joka ilmaistaan pitoisuutena (mg/l). Näin saadaan kunkin aineen kokonaispäästö kuukautta kohti. Tämä tulos tulee esittää. Kuukauden kokonaispäästöt jaetaan saman kuukauden aikana pestyjen autojen tai ajoneuvojen määrällä.

Laskentaesimerkki:

Kuukauden aikana käytetään yhteensä 50 000 litraa vettä ja pestään 1 000 autoa. Tällöin vedenkulutus on 50 litraa autoa kohti. Tästä vähennetään 15 litraa (järjestelmän hukkavesi). Keskimäärin auton pesuun kuluu siis 35 litraa vettä kuukaudessa. Viimeisen näytteenotontulokset osoittavat Zn-pitoisuudeksi 0,5 mg/l.

$35 \text{ l/auto} \times 0,5 \text{ mg Zn/l} = 18 \text{ mg Zn-päästöjä autoa kohti.}$

Merkintöjä: _____

Paikkakunta: _____

Päiväys: _____

Allekirjoitus: _____

Liite 6

Ympäristömerkittyjen ajoneuvonpesuloiden markkinointi

Olemme tutustuneet pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöä koskeviin sääntöihin, jotka on esitetty "Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt" -asiakirjassa ja vakuutamme, että yllä mainittuja sääntöjä noudatetaan markkinoinnissa.

Vakuutamme, että olemme tutustuneet ajoneuvopesuloita koskeviin ympäristömerkin myöntämisperusteisiin.

Vakuutamme, että ympäristömerkillä varustettuja tuotteita markkinoiville yrityksemme työntekijöille tiedotetaan ajoneuvonpesuloiden ympäristömerkin myöntämisperusteista sekä julkaisun "Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt" (12.12.2001 tai uudempi versio) sisällöstä.

Selvityksen laatija:

Yrityksen nimi:	
Osoite:	
Markkinointivastaava:	Puhelin:
Yhteyshenkilö:	Puhelin:
Paikkakunta:	Päiväys:
Sähköposti:	

Henkilömuutoksen yhteydessä ympäristömerkintäorganisaatiolle tulee toimittaa uusi vakuutus.

Liite 7 Analyysit ja valvonta

1 Vesinäytteenotto

Hakemuksen yhteydessä tai suuren muutoksen yhteydessä tehdään alkutarkastus (M3), jossa tarkistetaan kohtien O7 ja P1 päästövaatimusten täytyminen ottamalla vesinäytteitä. Katso liite 5.

Luvan voimassaolon aikana kohtien O7 ja P1 päästövaatimuksia tulee valvoa näytteenotolla. Vesinäyte tulee ottaa noin vuoden kuluttua luvan myöntämisestä (jaksolla 1. marraskuuta – 30. huhtikuuta). Vuosiraporttia ei tarvitse lähettää ensimmäisenä vuonna luvan myöntämisen jälkeen, koska alkutarkastus (M3) tehdään kyseisenä aikana.

Pohjoismainen ympäristömerkintäviranomainen pidättää oikeuden vaatia useampia näytteenotokertoja luvan voimassaoloaikana, mikäli tämä katsotaan tarpeelliseksi (esimerkiksi jos kemikaaleja tai pesulaitteistoja vaihdetaan tai puhdistuslaitteistossa ilmenee toimintahäiriöitä).

Näytteenottaja	Näytteenottajana toimii akkreditoidussa elimessä työskentelevä henkilö tai henkilö, jolla on koulutus vesinäytteen ottamiseen.
Vuodenaika	Näytteenotto tapahtuu 1.11.–30.4. välisenä aikana, kun lietteen- tai öljynerottimien tyhjennyksen jälkeen on pesty vähintään 10 % koko vuoden aikana pestävien autojen määrästä.
Näytteenottopiste	Näytteenotto tapahtuu pisteessä, joka sijaitsee puhdistuslaitteiston jälkeen mutta ennen yhtymistä kunnalliseen viemäriverkkoon tai purkuvesistöön, johon pesulasta kerätty jätevesi kulkeutuu. Näytteet otetaan virtaavasta vedestä, ei seisovasta vedestä.
Näytteenottotekniikka	Näytteet otetaan käsin pistokokeina.
Näytteenottojakso	Vedenkulutus mitataan seitsemän päivän jakson aikana. Vedenkulutus ajoneuvoa kohti lasketaan jakamalla vedenkulutus viikon (7 päivän) aikana saman jakson aikana pestyjen ajoneuvojen määrällä.
Kuormitus	Pistokoe otetaan auton pesun yhteydessä siten, että puhdistuslaitteisto on kuormitettuna. Näyte otetaan viemäriin johdetusta vedestä.
Laskenta	Vedenkulutus autoa kohti (l/auto) lasketaan jakamalla vedenkulutus viikon (7 päivän) aikana saman jakson aikana pestyjen autojen määrällä. Kuorma-autojen ja bussien tapauksessa lasketaan tai arvioidaan pestyjen ajoneuvoyksikköjen määrä. Tämän jälkeen vedenkulutus jaetaan yksikköjen määrällä. Eri aineiden päästöt lasketaan vähentämällä auto- tai ajoneuvoyksikkökohtaisesta vedenkulutuksesta (l/auto tai l/yksikkö) järjestelmän arvioitu vesihävikki (enintään 15 l/auto tai 45 l/yksikkö). Saatu luku kerrotaan näytteenoton analyysituloksella (mg/l).
Näytteiden määrä automaattisessa virran mukaan suhteutetussa näytteenotossa	Viiden päivän aikana otetaan yksi vuorokausinäyte päivässä virran mukaan suhteutettuna (yhteensä 5 näytettä). Pistokokeet otetaan auton pesun yhteydessä. Vuorokausinäytteet yhdistetään kokoomänäytteeksi, josta analysoidaan Pb-, Ni-, Cr-, Cd-, Zn- ja Cu-pitoisuudet. Jos käytettävät pesukemikaalit sisältävät > 10 % orgaanisia liuottimia (pesuainetiivisteestä laskettuna), päivien 1, 3 ja 5 näytteistä tutkitaan <u>erikseen</u> poolittomien alifaattisten hiilivetyjen pitoisuudet.
Näytteiden määrä käsin otetuissa pistokokeissa	Jos käytettävät pesukemikaalit sisältävät < 10 % orgaanisia liuottimia (pesuainetiivisteestä laskettuna), päivän 3 näytteestä tutkitaan poolittomien alifaattisten hiilivetyjen pitoisuus. Viitenä perättäisenä päivänä otetaan vähintään 5 osanäytettä päivässä. Pistokokeet otetaan auton pesun yhteydessä. Osanäytteet (yhteensä 25 kpl) yhdistetään kokoomänäytteeksi, josta analysoidaan Pb-, Ni-, Cr-, Cd-, Zn- ja Cu-pitoisuudet.

	<p>Jos käytettävät pesukemikaalit sisältävä > 10 % orgaanisia liuottimia (pesuainetiivisteestä laskettuna), päivien 1, 3 ja 5 osanäytteistä tutkitaan <u>erikseen</u> poolittomien alifaattisten hiilivetyjen pitoisuudet. Huomaa, että tällöin analysoidaan <u>osanäytteet</u>, ei <u>päivänäytteitä</u>.</p> <p>Jos käytettävät pesukemikaalit sisältävät < 10 % orgaanisia liuottimia (pesuainetiivisteestä laskettuna), päivän 3 osanäytteistä tutkitaan poolittomien alifaattisten hiilivetyjen pitoisuudet. Huomaa, että tällöin analysoidaan <u>osanäytteet</u>, ei <u>päivänäytteitä</u>.</p>
Analyysiparametrit	<p>Pistokokeesta määritetään Pb, Ni, Cr, Cd, Zn ja Cu.</p> <p>Jos käytetään puhdistusaineita, jotka sisältävät orgaanisia liuottimia (katso tuotteen resepti), otetaan ylimääräinen pistokoe määrittämään poolittomien alifaattisten hiilivetyjen pitoisuus.</p>
Näytteiden käsittely	<p>Kerättyjä näytteitä on käsiteltävä niin, ettei niiden koostumus muutu. Sekä keräysastioiden että näytepullojen on oltava puhtaita. Poolittomien alifaattisten hiilivetyjen tutkimista varten otetut näytteet otetaan suoraan lasiastiaan ja säilytetään varsinaiseen tutkimukseen saakka pimeässä tilassa 0–4 asteen lämpötilassa.</p> <p>Metallipitoisuuksien mittaukseen tarkoitettujen näytteiden keräysastiat ravistellaan huolellisesti ennen siirtämistä laboratorioon toimitettaviin näytepulloihin.</p>

Testilaboratoriot

Analyysilaboratorion tulee täyttää standardin EN 45001 yleiset vaatimukset tai sillä tulee olla GLP-hyväksyntä.

Hakijan laboratorio tai mittaukset voidaan hyväksyä, jos

viranomaiset valvovat näytteenotto- ja testiprosessia tai

valmistajalla on näytteenoton ja testauksen sisältävä ISO 9001- tai ISO 9002

-sertifioitu laatu järjestelmä tai

valmistaja voi osoittaa, että riippumattomassa testipesulassa ja valmistajan omassa

laboratoriossa tehtyjen ensimmäisten testien tulokset vastaavat toisiaan ja että

valmistaja ottaa näytteitä määritetyn näytteenottosuunnitelman mukaisesti.

3 Analyysimenetelmät

Ympäristömerkintäorganisaatio voi poikkeustapauksissa hyväksyä myös jonkin muun kuin seuraavassa mainitun menetelmän edellyttäen, että hakija voi vahvistaa mittaustarkkuuden olevan vähintään yhtä hyvä.

	Vaati- mus	Analyysimenetelmä
Metallit Cd, Pb, Cu, Cr, Ni ja Zn	O7	EN ISO 11885 tai vastaava kansallinen standardi
Poolittomat alifaattiset hiilivedyt	O7	EN ISO 9377-2 tai vastaava kansallinen standardi
DEHP	P1	GC-MS (Gas Chromatography-mass spectrometry) -menetelmä, jossa havaitsemisraja $\leq 0,5$ mikrogrammaa/litra. Menetelmän tulee olla akkreditoitu tai muulla tavalla hyväksytty.
Akuuttinen myrkyllisyys vesieliöille		OECD Guidelines 201-203
Biologinen hajoavuus		Aerobinen: OECD Guidelines 301 A-F Anaerobinen: ISO 11734
Kertyvyys		BCF määritetään OECD Guidelines 305 -menetelmän mukaisesti K_{ow} tai P_{ow} määritetään OECD Guidelines -menetelmän 107 tai 117 mukaisesti.

4 Valvonta

Ympäristömerkintälautakunta voi milloin tahansa tarkastaa ympäristömerkityn palvelun. Lautakunta vastaa tarkastuksen kustannuksista edellyttäen, että palvelu täyttää ympäristömerkinnän myöntöehdot. Jos palvelu ei täytä ehtoja, luvanhaltija vastaa tarkastuskustannuksista.